

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра дитячої стоматології
Кафедра терапевтичної стоматології**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан стоматологічного факультету

Євген КОСТЕНКО
доктор медичних наук,
професор закладу вищої освіти
«30» червня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 46. «Виробнича лікарська практика «Профілактика стоматологічних захворювань». Виробнича лікарська практика «Терапевтична стоматологія»

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Освітня програма	Стоматологія
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська, англійська

Ужгород 2023

Робоча програма «Виробнича лікарська практика «Профілактика стоматологічних захворювань». Виробнича лікарська практика «Терапевтична стоматологія» для здобувачів вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія» предметної спеціальності (спеціалізації) ОК 46 Виробнича лікарська практика «Профілактика стоматологічних захворювань». Виробнича лікарська практика «Терапевтична стоматологія» освітньої програми «Стоматологія». Ужгород: УжНУ, 2023. 21 с.

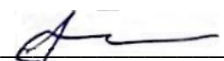
Укладачі:

Мельник Володимир Семенович – к.мед.н., доцент, завідувач кафедри дитячої стоматології;
Зомбор Катерина Володимирівна – к.мед.н., доцент, доцент кафедри дитячої стоматології;
Гончарук-Хомин Мирослав Юрійович – доктор філософії, завідувач кафедри терапевтичної стоматології;
Гангур Іван Юрійович – старший викладач кафедри терапевтичної стоматології;
Білинський Олександр Ярославович – старший викладач кафедри терапевтичної стоматології.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри дитячої стоматології протокол № 5 від «15» червня 2023 р.

Завідувач кафедри доц. Володимир МЕЛЬНИК

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри терапевтичної стоматології протокол № 9 від «19» червня 2023 р.

Завідувач кафедри PhD, Мирослав ГОНЧАРУК-ХОМИН

Схвалено науково-методичною комісією стоматологічного факультету
Протокол № 11 від «30» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії проф. Оксана КЛІТИНСЬКА

1. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,5	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 135	3
Вид підсумкового контролю: диференційований залік Форма підсумкового контролю: усна, письмова	Семестр:
	6-й
	Індивідуальна робота:
	45
	Самостійна робота:
	90

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою практики «Профілактика стоматологічних захворювань» для студентів 3 курсу стоматологічного факультету є досягнення основних кінцевих цілей, визначених у освітньо-професійній програмі підготовки фахівця за спеціальністю 221 «Стоматологія» полягає у закріпленні практичних навичок щодо планування заходів по дотриманню здорового способу життя, особистої гігієни та впровадження їх у практику охорони здоров'я; визначення факторів ризику основних стоматологічних захворювань та їх ускладнень; використання принципів профілактики стоматологічних захворювань та їх ускладнень; обґрунтування необхідності проведення гігієнічних заходів з профілактики стоматологічних захворювань.

Метою практики «Терапевтична стоматологія» для студентів 3 курсу є підготовка лікаря-стоматолога, здатного діагностувати і лікувати захворювання твердих тканин, пульпи та періодонту зубів, що базується на закріпленні практичних навичок у межах цілей, визначених в освітньо-професійній програмі підготовки фахівців за спеціальністю 221 «Стоматологія», а також надання студентам можливості оволодіти певними навичками проведення профілактичних оглядів, виявлення та усунення факторів ризику виникнення стоматологічних захворювань: збереження здоров'я зубів, органів і тканин порожнини рота, відновлення їх анатомічної форми та фізіологічної функції, запобігання стоматологічним хворобам.

Відповідно до освітньої програми, проходження практики сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності;
- ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
- ЗК 5. Здатність спілкуватися англійською мовою
- ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним;
- ЗК 11. Здатність працювати в команді;
- ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного і демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
- ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності д

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

- ФК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані;
- ФК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень;
- ФК 3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани;

- ФК 4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області;
- ФК 5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області;
- ФК 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області
- ФК 7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями;
- ФК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції;
- ФК 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області;
- ФК 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології;
- ФК 13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне);
- ФК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації;
- ФК 15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації;
- ФК 16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО.
- ФК 17. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження практики **Виробнича лікарська практика «Профілактика стоматологічних захворювань»**. **Виробнича лікарська практика «Терапевтична стоматологія»** є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 4. Латинська мова та медична термінологія
- ОК 7. Загальна та оральна біологія
- ОК 9. Медична хімія
- ОК 10. Біологічна та біоорганічна хімія
- ОК 11. Медична біохімія
- ОК 12. Анатомія людини
- ОК 13. Гістологія, цитологія та ембріологія
- ОК 14. Фізіологія
- ОК 15. Мікробіологія, вірусологія та імунологія
- ОК 19. Патоморфологія
- ОК 20. Патофізіологія
- ОК 22. Пропедевтика терапевтичної стоматології
- ОК 29. Основи радіології і методи інструментальної діагностики

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми **Виробнича лікарська практика «Профілактика стоматологічних захворювань»**. **Виробнича лікарська практика «Терапевтична стоматологія»**, проходження практики повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.	ПРН 1
Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.	ПРН 2
Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань.	ПРН 3
Визначати остаточний клінічний діагноз, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	ПРН 4
Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, обмеження інформації та часу.	ПРН 5
Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань	ПРН 6
Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань	ПРН 7
Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	ПРН 8
Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	ПРН 9
Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	ПРН 10
Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартами схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	ПРН 11
Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.	ПРН 14
Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.	ПРН 15
Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.	ПРН 16

Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.	ПРН 17
Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.	ПРН 18
Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.	ПРН 19
Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.	ПРН 20
Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).	ПРН 21
Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.	ПРН 22
Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).	ПРН 23

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження практики **Виробнича лікарська практика «Профілактика стоматологічних захворювань»**. **Виробнича лікарська практика «Терапевтична стоматологія»**:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
1. Володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.	ПРН 19-23
2. Вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та стоматологічне обладнання в терапевтичній стоматології.	ПРН 3-15
3. В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати :	ПРН 1
- основні методи обстеження стоматологічних хворих у пацієнтів із захворюваннями твердих тканин зубів, пульпи та періодонту;	ПРН 2
- особливості опитування пацієнта з карієсом, пульпітом, періодонтитом;	ПРН 2
- анатомо-фізіологічні особливості будови та функції твердих тканин зубів, пульпи та періодонту;	ПРН 2
- класифікації патологій твердих тканин зубів, пульпи та періодонту;	ПРН 3
- принципи проведення диференційної діагностики стоматологічних захворювань (карієсу, пульпіту, періодонтиту);	ПРН 3
- індекси, що характеризують ураження твердих тканин зубів та периапикальної ділянки;	ПРН 4
- клінічні симптоми непритомності;	ПРН 5
- практичне застосування засобів гігієни порожнини рота;	ПРН 6,7
- принципи та етапи лікування стоматологічних хворих із захворюваннями твердих тканин зубів, пульпи та періодонту;	ПРН 8,9
- принципи невідкладної допомоги при лікуванні патологій твердих тканин зубів, пульпи та періодонту;	ПРН 11

- тактику надання медичної допомоги при непритомності;	ПНР 13
- принципи роботи з сучасними системами та інструментами при лікуванні патологій твердих тканин зубів, пульпи та періодонту;	ПНР 22
4. В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти реалізовувати комплекс практичних навичок з:	ПНР 1
- проведення обстеження стоматологічного хворого;	ПНР 1
- обґрунтування і формулювання попереднього діагнозу;	ПНР 1
- заповнення амбулаторної картки стоматологічного хворого;	ПНР 2
- проведення аналізу результатів обстеження стоматологічного хворого із захворюваннями твердих тканин зубів, пульпи та періодонту;	ПНР 3
- проведення диференційної діагностики різних форм пульпіту та періодонтиту;	ПНР 3
- рентгенологічної діагностики патологій твердих тканин зубів, пульпи та періодонту;	ПНР 3
- постановки клінічного діагнозу;	ПНР 4
- визначення невідкладних станів в клініці терапевтичної стоматології – непритомність, колапс, анафілактичний шок;	ПНР 5
- проведення диспансеризації хворих із захворюваннями твердих тканин зубів, пульпи та періодонту;	ПНР 6
- пояснення ролі засобів професійної та індивідуальної гігієни в профілактиці розвитку карієсу;	ПНР 6
- диференційної діагностики різних уражень пульпи та періодонту;	ПНР 8
- застосування загальних принципів лікування пацієнтів із хворобами твердих тканин зубів, пульпи та періодонту, складання плану лікування;	ПНР 8
- визначення показань, групи препаратів, схеми лікування, виписування рецептів лікарських засобів;	ПНР 8
- призначення рецептів медикаментозних засобів і фізіотерапевтичного лікування;	ПНР 11
- визначення тактики надання екстреної медичної допомоги при колапсі та набряку Квінке;	ПНР 13-20
- призначення місцевого медикаментозного лікування хвороб пульпи та періодонту, способи застосування, показання;	ПНР 22,23

5. БАЗИ ПРАКТИКИ

Бази практики **Виробнича лікарська практика «Профілактика стоматологічних захворювань»**. **Виробнича лікарська практика «Терапевтична стоматологія»**: визначаються довгостроковими або короткостроковими договорами між університетом і підприємствами медичної сфери всіх форм власності і є офіційною підставою для проходження практики здобувачів вищої освіти. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами.

Базами проходження практики можуть виступати дитячі та терапевтичні стоматологічні відділення (кабінети) стоматологічних поліклінік та інші види медичних закладів, які забезпечують виконання програми практики для відповідного кваліфікаційного рівня. Вони повинні бути оснащені сучасним діагностичним та лікувальним обладнанням.

Здобувачі мають можливість завчасно самостійно пропонувати місце проходження практики за умови підписання короткострокового договору між університетом та підприємством.

Закріплення здобувачів за базами практики та призначення керівників від кафедри оформлюється наказом ректора університету ДВНЗ «УжНУ».

Стоматологічний факультет наразі має підписані довгострокові договори співпраці з наступними підприємствами, що можуть стати базами практики під час проходження практики:

1. ТОВ «Університетська стоматологічна поліклініка».

**6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ
ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА
«ПРОФІЛАКТИКА СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ»:**

№	Вид завдання	Кількість балів
1	Визначати гігієнічний стан порожнини рота та дати конкретні рекомендації з гігієни порожнини рота у дітей з урахуванням індивідуальних особливостей.	3
2	Провести урок гігієни ротової порожнини в групах дитячих садків та в початкових класах шкіл.	3
3	Провести бесіди на санітарно-освітню тему для дітей, батьків, вихователів, учителів.	3
4	Формувати дітей за диспансерними групами.	3
5	Скласти і впровадити комплексну систему профілактики стоматологічних захворювань.	3
6	Провести обстеження ротової порожнини.	3
7	Записати зубну формулу.	3
8	Визначити стан твердих тканин зубів.	3
9	Визначити індекси карієсу (КПВ, КП зубів та поверхонь).	3
10	Визначити гігієнічні індекси.	3
11	Визначити пародонтальні індекси.	3
12	Визначити ТЕР, КОШРЕ.	3
13	Видалити зубні нашарування (м'які, тверді).	2
14	Навчити гігієні порожнини рота.	2
15	Провести урок гігієни, лекцію, бесіду.	2
16	Оволодіти знанням з деонтології та медичної етики.	4
17	Засвоїти вимоги до ведення основної обліково-звітної документації лікаря терапевта-стоматолога, затверджені органами охорони здоров'я.	2
18	Оволодіти знаннями з аналізу кількісних та якісних показників роботи лікаря-стоматолога.	2
	Разом	50

**ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ
ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА
«ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ»:**

№	Вид завдання	Кількість балів
1	Проведення зовнішньоротового огляду стоматологічного хворого.	2
2	Провести аплікаційне та інфільтраційне знеболення при лікуванні стоматологічних захворювань.	2

3	Проведення ремінералізуючої терапії при карієсі.	2
4	Препарування каріозних порожнин за Блеком.	2
5	Розширення устя корневих каналів з використанням сучасних методів	2
6	Накладання девіталізуючої пасти при лікуванні пульпіту.	2
7	Замішування тимчасових пломбувальних матеріалів, накладання тимчасових пломб.	2
8	Проведення внутрішньоротового огляду стоматологічного хворого.	2
9	Способи визначення та інтерпретація індексів, що характеризують обсяг втрати твердих тканин зубів.	2
10	Способи визначення та інтерпретація індексів, що характеризують обсяг рарефікації кісткової тканини в периапікальній ділянці.	2
11	Проведення медикаментозної та інструментальної обробки і пломбування корневих каналів при лікуванні пульпіту та періодонтиту.	8
12	Пломбування каріозних порожнин цементами, композитами.	2
13	Складання плану обстеження та лікування хворих з фіброзним, гранулюючим та гранулематозним періодонтитом.	2
14	Відновлення анатомічної цілісності зуба композитами при ерозії емалі, клиноподібних дефектах, гіпоплазії.	4
15	Ампутація та екстирпація пульпи після девіталізації.	2
16	Застосування фізичних методів діагностики та лікування в одонтопатології.	2
17	Техніка покриття зубів лікувальними та профілактичними лаками, гелями.	2
18	Сучасні технології пломбування корневих каналів: методом центрального штифта, вертикальної конденсації гутаперчі, холодної і гарячої латеральної конденсації гутаперчі, obturaція корневих каналів системою „Термофіл”.	8
Разом		50

7. ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ «ПРОФІЛАКТИКА СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ»:

№ п/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1	Вчасно прибути на базу проходження виробничої практики. Ознайомлення студента з: -структурою, режимом роботи, правилами внутрішнього розпорядку стоматологічного кабінету; - інструктажем з техніки безпеки, протипожежної безпеки, щодо експлуатації лікувально-діагностичного устаткування;	1-й день практики

	- санітарними нормами закладу.	
2	Виконувати нормативи практики, встановлені в програмі по проходженню практики з профілактики стоматологічних захворювань; регулярно заповнювати щоденник практики.	1-2 тиждень практики
3	Оформлення щоденника та остаточного звіту практики.	2-й тиждень практики
4	Захист практики.	2-й тиждень практики
Загальна тривалість практики.		2 тижні

ОРИЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ «ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ»:

№ п/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1	Вчасно прибути на базу проходження виробничої практики. Ознайомлення студента з: -структурою, режимом роботи, правилами внутрішнього розпорядку стоматологічного кабінету; - інструктажем з техніки безпеки, протипожежної безпеки, щодо експлуатації лікувально-діагностичного устаткування; - санітарними нормами закладу.	1-й день практики
2	Виконувати нормативи практики, встановлені в програмі по проходженню практики з терапевтичної стоматології; регулярно заповнювати щоденник практики.	1-2 тиждень практики
3	Оформлення щоденника та остаточного звіту практики.	2-й тиждень практики
4	Захист практики.	2-й тиждень практики
Загальна тривалість практики.		2 тижні

8. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Тривалість практики виробничої лікарської практики «Профілактика стоматологічних захворювань» для студентів 3-го курсу триває 2 тижні.

Тривалість практики виробничої лікарської практики «Терапевтична стоматологія» для студентів 3-го курсу триває 2 тижні.

Терміни проведення практики, розподіл студентів та призначення керівників визначаються наказом по університету у відповідності зі схемою професійно-практичної підготовки студентів.

На базу лікувально-профілактичної установи студент прибуває або за індивідуальним направленням, або у складі групи.

Під час проходженні виробничої практики студент зобов'язаний:

- до початку практики одержати від керівника практики від кафедри консультацію щодо оформлення необхідної документації;
- своєчасно прибути на базу проходження виробничої практики;
- виконувати правила охорони праці, техніки безпеки на робочому місці в стоматологічному

кабінеті;

- дотримуватися діючих правил внутрішнього трудового розпорядку та трудової дисципліни, встановлених у стоматологічному кабінеті;
- ознайомитися з формами обліку та звітності лікарів-стоматологів;
- у повному обсязі виконувати завдання, передбачені програмою практики з профілактики стоматологічних захворювань та терапевтичної стоматології;
- регулярно вести щоденник практики та іншу звітну документацію, передбачену програмою практики;
- брати участь у санітарно-просвітницькій роботі, проводити бесіди з пацієнтами щодо гігієни порожнини рота, засобів та методів профілактики розвитку карієсу;
- по закінченні виробничої практики скласти звіт роботи, отримати відгук про проходження практики від лікувального закладу та керівника від ВНЗ .
- своєчасно захистити практику.

Практика передбачає самостійне опанування студентами практичних навичок згідно освітньо-професійної програми підготовки фахівців, а саме: виявлення факторів ризику розвитку основних стоматологічних захворювань залежно від віку дитини та анатомо - фізіологічних особливостей будови порожнини рота, визначення індексів карієсу із урахуванням віку дитини (КПВ, кп, КПВ+кп, КПВп, КПВ зубів), визначення гігієнічних індексів різних груп залежно від стоматологічного статусу та віку пацієнта (Федорової-Володкіної, Green- Vermillion, Silness-Loe), практичне застосування пародонтальних індексів, індексів кровоточивості залежно від віку пацієнта та ступеню розвитку хвороби пародонта, практичне виявлення основних чинників карієсогенної ситуації у порожнині рота, практичне виявлення чинників, що впливають на формування та мінералізацію твердих тканин зубів у дитини, оцінка кислотостійкості емалі та ремінералізуючої властивості емалі за ТЕР-тестом, КОШРЕ; проведення зовнішньоротового огляду стоматологічного хворого, препарування каріозних порожнин за Блеком, проведення медикаментозної та інструментальної обробки і пломбування кореневих каналів при лікуванні пульпіту та періодонтиту, відновлення анатомічної цілісності зуба композитами при ерозії емалі, клиноподібних дефектах, гіпоплазії, складання плану обстеження та лікування хворих з фіброзним, гранулюючим та гранулематозним періодонтитом.

Вихідний рівень підготовки студентів дозволяє вести прийом самостійно, але за допомогою безпосереднього керівника – лікаря-спеціаліста вищої або першої категорії. Викладач – співробітник кафедри здійснює загальне керівництво, відповідає за взаємодію з органами практичної охорони здоров'я, проводить консультативно-пояснювальну роботу серед лікарів-кураторів і студентів, здійснює контроль та підведення підсумків. Під керівництвом лікаря-стоматолога дитячого та терапевтичного відділення студент щоденно здійснює прийом хворих. Облік роботи записується у щоденник практики.

Керівництво практикою здійснюють викладачі ВНЗ – асистенти і доценти відповідних кафедр. Загальний керівник та безпосередні керівники студентів від бази повинні бути спеціалістами вищої та 1-ї категорії.

9. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Загальні вимоги до оформлення звіту

В процесі проходження практики кожний студент записує підсумковий звіт у вигляді таблиці про кількість виконаних практичних навичок. Контроль за виконанням завдань здійснюють керівники практики.

Звіт про проходження практики містить у собі аналіз практики, відомості про виконання студентом усіх розділів програми індивідуального завдання, висновки і пропозиції, зауваження та побажання студента щодо підсумків практики, список використаних літературних джерел.

До звіту додаються відповідні пояснення, таблиці, схеми тощо. За своєю структурою звіт про практику складається з титульного аркушу, змісту, вступу, основної частини (з двох розділів), висновків, списку використаних джерел та додатків (за потребою).

В звіт студента про виконану роботу під час виробничої практики потрібно записати наступні положення:

1. Коротка характеристика бази (на думку студента).
2. Матеріально-технічне оснащення бази виробничої практики.
3. Щоденне навантаження.
4. Взаємовідносини студента із співробітниками базової лікувальної установи.
5. Новизна знань, що отримав студент під час проходження виробничої практики.
6. побажання і пропозиції студента щодо покращення організації виробничої практики.

Порядок допуску звіту до захисту практики

Належно оформлений звіт і заповнений щоденник студент здає керівнику від бази практики, який у разі позитивної оцінки візує звіт на титульному аркуші та складає характеристику на здобувача, котра відображається у щоденнику практики.

Письмовий звіт разом з іншими документами (щоденник, характеристика керівників виробничої практики на студента, відгук і оцінка роботи студента на практиці від закладу охорони здоров'я та університету подається на перевірку безпосередньо керівнику практики від кафедри у термін, який визначається кафедрою та регламентується нормативними й методичними документами з організації та проведення практики.

Переданий на кафедру та зареєстрований у встановленому порядку звіт перевіряється керівником практики від кафедри. Якщо за результатами перевірки звіту виявлено його відповідність вимогам університету, то звіт рекомендується до захисту перед комісією безпосереднім керівником та завіряється його підписом з позначенням дати здійснення підпису. У випадку виявлення невиконаних робіт, невідповідності вимогам університету, звіт направляється на доопрацювання студенту.

Після закінчення виробничої практики при наявності звітної документації, характеристики керівників, студенти складають залік перед комісією, до складу якої входять керівники практики від базового лікувального закладу та ВНЗ.

Оцінка виставляється в щоденник виробничої практики та залікову книжку студента. Студент, що не виконав програму практики, отримав негативний відгук про свою роботу або незадовільну оцінку на заліку, направляється повторно на практику під час студентських канікул або відраховується з ВНЗ.

ПІДСУМКОВИЙ ЗВІТ

про виконанні практичні навички під час виробничої лікарської практики
з профілактики стоматологічних захворювань для студентів 3-го курсу

№	Перелік практичних навичок	Заплановано	Виконано
1.	Кількість відпрацьованих днів	10	
2.	Кількість оглянутих дітей	45	
3.	Запис зубної формули	45	
4.	Визначення індексів КПВ, кп, КПВ+кп	45	
5.	Визначення індексів гігієни:		
	- за Федоровим-Володкіною	35	
	- Гріном-Вермільоном	10	
	- Пахомовим	5	
	- Сілнес-Лоу	5	

6.	Визначення стану тканин пародонту		
	РМА	17	
	КПІ	15	
	СРІТН	3	
7.	Визначення ТЕР, КОШРЕ, CRT - тесту	10	
8.	Аплікації ремінералізуючих розчинів	30	
9.	Покриття зубів фтор лаком, гелем	5	
10.	Герметизація фісур у тимчасових та постійних зубах	10	
11.	Навчання гігієні порожнини рота	45	
12.	Проведення контрольованої чистки зубів	35	
13.	Професійне очищення зубів	10	
14.	Вибір та призначення засобів і методів гігієнічного догляду за порожниною рота	45	
15.	Санітарно - просвітницька робота:		
16.	Бесіди	5	
17.	Випуск санітарного бюлетеню	1	
18.	Реферат	1	

ПІДСУМКОВИЙ ЗВІТ

про виконанні практичні навички під час виробничої лікарської практики
з терапевтичної стоматології для студентів 3-го курсу

Найменування навичок	Заплановано	Виконано
Кількість відпрацьованих днів	10	
Прийнято хворих	48-50	
З них: первинних	15	
вторинних	35	
Лікування карієсу	24	
Лікування пульпіту:	4	
методом ампутації і екстирпації	2	
за один прийом під анестезією	1	
біологічним методом	1	
Лікування періодонтиту	4	
в т.ч. за один прийом	1	
Обробка корневих каналів та їх пломбування:		
твердіючими матеріалами;	6	
технікою мастер-штифта.	4	
Накладання пломб:	30	
з цементу;	10	
з склоіономерних та композитних матеріалів;	18	
Визначення індексу гігієни ротової порожнини	15	
Навчання хворих гігієні ротової порожнини	15	
Видалення зубного каменю та нальоту	5	
Проведення іригації, інстиляції, аплікації	5	
іригація інтерпроксимальних поверхонь зубів	2	
використання антисептиків	2	
аплікація дисенсетайзера	2	
Інші		
Застосування електродіагностики	8	
Проведення санації ротової порожнини	10	

Участь у лікарських конференціях	1	
Санітарно-просвітницька робота:	1	
випуск санбюлетенів	5	
проведення бесід		

10. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Диференційований залік з практики приймається у формі звітної конференції комісією викладачів кафедри.

Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системою згідно якої максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту і переводиться в оцінку за схемою:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для диференційованого заліку
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «ВІДМІННО»

Відмітка (A) виставляється студенту, який володіє глибокими та систематичними знаннями, дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою. Рівень компетентності – високий.

Оцінка «ДОБРЕ»

Відмітка (B) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, і може виконати необхідну кількість навиків, що передбачені навчальною програмою. Рівень компетентності – достатній.

Відмітка (C) виставляється студенту, який достатньо обширно розкрив теоретичні питання та може виконати мінімальну кількість практичних навиків, що передбачені навчальною програмою. Рівень компетентності – середній.

Оцінка «ЗАДОВІЛЬНО»

Відмітка (D) виставляється, студенту, який розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних навиків студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу. Рівень компетентності – низький.

Відмітка (E) виставляється, коли студент не повністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка «НЕЗАДОВІЛЬНО»

Відмітка (Fx) виставляється студенту, який виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні, не може розкрити теоретичні питання та не може виконати практичні навички, тому йому підсумкове заняття з виробничої практики буде не зараховано.

Відмітка (F) виставляється студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні, тому він повинен пройти цикл виробничої практики повторно за індивідуальним навчальним планом.

Розподіл балів за виконання програми практики та захист звітів

№ п/п	Вид роботи	Бали
1	Виконання індивідуальних завдань.	50
2	Звіт про проходження практики. Оцінка практики від лікувального закладу та керівника від ВНЗ.	10
3	Оформлення документації (щоденник, графік проходження).	15
4	Представлення результатів виконання програми практики.	15
5	Захист практики.	10
6	Максимальна оцінка за практику (разом).	100

Загальна оцінка результатів проходження практики здійснюється з урахуванням оцінки за звіт та публічний захист практики і становить сумарний підсумок. При оцінюванні враховується письмове оформлення звітної документації, ступінь реалізації індивідуальної програми практики, характеристики керівників від бази практики та від кафедри, додержання календарного плану та графіка індивідуально-консультативної роботи тощо.

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛКУ

1. Методи стоматологічного обстеження дитини.
2. Алгоритм стоматологічного обстеження пацієнта.
3. Суб'єктивні і об'єктивні методи діагностики.
4. Запис зубної формули із урахуванням віку дитини.
5. Виявлення факторів ризику розвитку основних стоматологічних захворювань залежно від віку дитини та анатомо - фізіологічних особливостей будови порожнини рота.
6. Визначення індексів карієсу із урахуванням віку дитини (КПВ, кп, КПВ+кп, КПВп, КПВ зубів).

7. Визначення гігієнічних індексів різних груп залежно від стоматологічного статусу та віку пацієнта (Федорової-Володкіної, Green- Vermillion, Silness-Loe).
8. Практичне застосування пародонтальних індексів, індексів кровоточивості залежно від віку пацієнта та ступеню розвитку хвороби пародонта (СРІТN, СРІ, РМА, РІ, РВІ, SBI).
9. Практичне виявлення основних чинників карієсогенної ситуації у порожнині рота.
10. Практичне виявлення чинників, що впливають на формування та мінералізацію твердих тканин зубів у дитини.
11. Оцінка кислотостійкості емалі та ремінералізуючої властивості емалі за ТЕР-тестом, КОШРЕ.
12. Практичне застосування засобів гігієни порожнини рота.
13. Склад та властивості засобів гігієни, рекомендованих для догляду за порожниною рота. Практичне застосування різних методів чищення зубів (стандартний метод, метод Басса, Фонесса, Чартера).
14. Демонстраційне виконання їх на стоматологічних фантомах.
15. Вибір та призначення методів і засобів гігієни порожнини рота пацієнтам із ортодонтичною та хірургічною патологією.
16. Призначення методів і засобів гігієни порожнини рота пацієнтам із хворобами пародонта і слизової оболонки порожнини рота.
17. Практичне застосування методу контрольованого чищення зубів у пацієнта.
18. Основні форми санітарно - просвітницької роботи для різних категорій населення.
19. Гігієнічне навчання та виховання у різних вікових групах дитячого населення. Підготувати та провести урок гігієни у дошкільному закладі.
20. Особливості призначення кальцій-вмісних препаратів для екзогенної та ендогенної профілактики карієсу та некаріозних уражень у антенатальний та постнатальний період.
21. Застосування фтор-вмісних препаратів, залежно від вмісту його у питній воді, для ендогенної та екзогенної профілактики карієсу та некаріозних уражень у різні періоди розвитку дитини.
22. Техніка проведення ремінералізуючої терапії із використанням розчинів, лаків, гелів, паст.
23. Обґрунтування та практичне виконання неінвазивного методу герметизації фісур. Показання, протипоказання, терміни проведення, вибір матеріалу.
24. Методика визначення глибини фісур.
25. Практичне виконання інвазивного методу герметизації фісур. Показання, протипоказання, термін проведення, вибір матеріалу.
26. Використання методів диспансерного обліку у профілактичній роботі з дитячим населенням.
27. Комплексна система профілактики карієсу зубів. Основні елементи програми.
28. Критерії оцінки ефективності впровадження програми профілактики карієсу зубів та захворювань пародонта.
29. Типове оснащення стоматологічного кабінету. Стоматологічний інструментарій, методи стерилізації.
30. Стоматологічний інструментарій для обстеження хворого та препарування каріозних порожнин зуба: різновиди, призначення та особливості застосування.
31. Мета, технологія, інструментарій для проведення I та II етапів препарування.
32. Мета, технологія, інструментарій для проведення III етапу препарування.
33. Мета, технологія, інструментарій для проведення IV етапу препарування.
34. Варіанти локації каріозних порожнин. Особливості препарування та інструментарій для препарування I класу за Блеком.
35. Варіанти локації каріозних порожнин. Особливості препарування та інструментарій для препарування II класу за Блеком.
36. Варіанти локації каріозних порожнин. Особливості препарування та інструментарій для препарування III класу за Блеком.
37. Варіанти локації каріозних порожнин. Особливості препарування та інструментарій для препарування IV класу за Блеком.
38. Варіанти локації каріозних порожнин. Особливості препарування та інструментарій для препарування V класу за Блеком.
39. Особливості препарування атипових та глибоких каріозних порожнин. Реакція зуба на препарування.

40. Помилки та ускладнення при препаруванні твердих тканин зуба.
41. Класифікація пломбувальних матеріалів, вимоги до них.
42. Поняття тимчасової пломби та герметичної пов'язки: показання до використання, матеріал, методика накладання, терміни, правила видалення.
43. Ізолююча прокладка: визначення, мета та вимоги до накладання, матеріали, методика та особливості накладання залежно від класу та глибини каріозної порожнини.
44. Лікувальна прокладка: визначення, мета, матеріали, строки накладання.
45. Стоматологічні цементи, їх склад, властивості, показання до застосування, технологія замішування та пломбування.
46. Силіко-фосфатні стоматологічні цементи, їх склад, властивості, показання до застосування, технологія змішування та пломбування.
47. Силікатні стоматологічні цементи, їх склад, властивості, показання до застосування, технологія замішування та пломбування.
48. Полікарбоксилатні цементи, їх склад, властивості, показання до застосування, технологія замішування та пломбування.
49. Склоіономерні цементи, їх склад, властивості, показання до застосування, технологія замішування та пломбування.
50. Амальгама, її різновиди. Склад, властивості, показання до застосування, технологія пломбування, шліфування та полірування пломб.
51. Особливості препарування та пломбування каріозних порожнин амальгамою. Позитивні якості та недоліки амальгами, помилки та ускладнення при пломбуванні.
52. Композиційні пломбувальні матеріали хімічного та світлового затвердіння. Макронаповнені, мікронаповнені та гібридні композитні матеріали. Компомери. Загальна характеристика.
53. Механізм адгезії різних пломбувальних матеріалів до тканин зуба. Адгезивні системи: склад, принцип взаємодії з тканинами зуба, технологія застосування.
54. Особливості препарування каріозної порожнини для пломбування композитом. Кислотне травлення: мета, технологія, помилки, ускладнення.
55. Помилки та ускладнення при роботі з композиційними пломбувальними матеріалами.
56. Вибір пломбувального матеріалу залежно від класу каріозної порожнини.
57. Пломбування порожнин I класу за Блеком. Вибір матеріалу, накладання ізоляційної прокладки, техніка пломбування.
58. Пломбування порожнин II класу за Блеком. Вибір матеріалу, накладання ізоляційної прокладки, техніка пломбування.
59. Пломбування порожнин III класу за Блеком. Вибір матеріалу, накладання ізоляційної прокладки, техніка пломбування.
60. Пломбування порожнин IV класу за Блеком. Вибір матеріалу, накладання ізоляційної прокладки, техніка пломбування.
61. Пломбування порожнин V класу за Блеком. Вибір матеріалу, накладання ізоляційної прокладки, техніка пломбування.
62. Поняття контактного пункту, значення його порушення в патології пародонту. Методи його відновлення.
63. Шліфування і полірування пломб. Інструментарій, сучасні технології. Відновлення анатомічної форми зуба за допомогою ковпачків, парапульпарних штифтів (пінів).
64. Клініко-анатомічні особливості будови різців, ікол, премолярів, молярів.
65. Порожнина зуба, її топографія в різцях, іклах, премолярах та молярах верхньої та нижньої щелепи.
66. Сучасне обладнання для роботи лікаря-стоматолога. Універсальні стоматологічні установки. Ритм роботи. Ергономіка лікаря-стоматолога.
67. Сучасний ендодонтичний інструментарій для очищення, розширення та пломбування корневих каналів. Стандарти ISO.
68. Стоматологічний інструментарій для обстеження хворого та препарування каріозних порожнин зуба: різновиди, призначення та особливості застосування.
69. Ендомотори та ендодонтичні наконечники. Режими та техніка роботи з ними.
70. Діагностика стоматологічних захворювань. Складові компоненти діагностики, їх зміст.

71. Діагноз. Визначення і його складові. Семіотика і діагностика захворювань в терапевтичній стоматології.
72. Методи обстеження стоматологічного хворого: суб'єктивні, об'єктивні. Історія хвороби як медичний, юридичний та науковий документ.
73. Опитування хворого: скарги, анамнез хвороби та життя, алергологічний анамнез. Їх значення в діагностиці захворювання зубів.
74. Основні клінічні методи обстеження стоматологічного хворого, їх значення, методика проведення, інструментарій.
75. Допоміжні методи обстеження стоматологічного хворого, їх значення, показання до використання.
76. Пульпіт. Етіологія, роль мікрофлори і шляхи проникнення інфекції. Патогенез пульпіту. Роль сенсibiliзації організму.
77. Класифікація пульпіту Ю.М. Гофунга, КМІ, їх позитивні і негативні сторони.
78. Гострий травматичний пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, вибір методу лікування.
79. Гострий частковий (вогнищевий) пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
80. Гострий загальний (дифузний) пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
81. Гострий гнійний пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, вибір методу лікування. Перша допомога.
82. Хронічний простий (фіброзний) пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
83. Хронічний гіпертрофічний пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
84. Хронічний гангренозний пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
85. Хронічний конкрементозний пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
86. Загострення хронічного пульпіту: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
87. Запалення та некроз пульпи в інтактних і заплomboваних зубах: причини, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
88. Етіологія та патогенез періодонтиту. Класифікація періодонтиту І.Г. Лукомського, С.А.Вайндруха.
89. Гострий серозний періодонтит: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
90. Гострий гнійний періодонтит: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, невідкладна допомога, лікування.
91. Хронічний фіброзний періодонтит: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
92. Хронічний гранулематозний періодонтит: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
93. Хронічний грануляційний періодонтит: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
94. Загострення хронічного періодонтиту: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, невідкладна допомога, лікування.
95. Рентгенологічна характеристика змін в періодонті за С.А. Вайндрухом.
96. Знеболення в клініці терапевтичної стоматології: види, лікарські препарати, ускладнення при їх використанні. Заходи запобігання та усунення ускладнень
97. Техніка та етапи розкриття порожнини зуба, інструментарій, помилки та ускладнення.

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Стоматологічні захворювання: терапевтична стоматологія: підручник / А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, Л.В. Линовицька та ін.; за ред. А.В. Борисенка. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 664 с.
2. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології: Навчальний посібник. / Т. О. Петрушанко, Л. Й. Островська, Н. М. Іленко. – Київ: “Центр учбової літератури”, 2019. – 260 с.
3. Клінічні прояви та диференційно-діагностичні критерії некаріозних уражень зубів / С.І. Бойцанюк, О.П. Андрієшин, Н.В. Манащук, Н.В. Чорній // Навчальний посібник. – Тернопіль: ТДМУ. – Укрмедкнига, 2019. – 112 с.
4. Додаткові методи обстеження у стоматології: навчальний посібник [Гасюк Н.В., Черняк В.В., Клітинська О.В., Бородач В.О. та ін.] – Тернопіль: 2017. – 120 с.
5. Батіг В.М. Систематизоване викладення змісту навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія». Навчальний посібник. / В.М. Батіг, В.І. Струк. – Чернівці, 2016. – 227 с.

Допоміжна література

1. Естетичні акценти стоматології: посібник/М.Я. Нідзельський, Є.Г. Шиян, Г.М. Давиденко. – Вінниця : Нова книга, 2016. – 208 с.: іл.
2. Пропедевтика терапевтичної стоматології [Текст]: підруч. для студ. стом. факул. вищ. навч. закл. МОЗ України / Марченко І.Я., Назаренко З.Ю., Павленко С.А. та ін.; під заг. ред. Ткаченко І.М.; ВДНЗУ «УМСА» – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2016. – 439 с.
3. Vesna Miletic. Dental Composite Materials for Direct Restorations. Springer Cham; 2017.
4. Невідкладні стани у стоматологічній практиці: навч. посіб./ І.М. Скрипник, П.М. Скрипников, Л.Я. Богашова, О.Ф. Гопко. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 224 с.
5. Моделювання анатомічної форми зубів : підруч. для студентів мед. закл. вищ. освіти / П. С. Фліс, Т. М. Банних, А. М. Бібік, С. Б. Костенко. Київ: “Медицина”, 2019. – 351 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Електронний ресурс - <https://nmuofficial.com/files/kaf88/books/danilevsky-terstom- tom2.pdf>
2. Електронний ресурс [<http://surl.li/qfeba>]. Виробнича практика з терапевтичної стоматології: навчально-методичний посібник для студентів III курсу / уклад. : О. В. Возний, А. Ю. Лукаш. – Запоріжжя: [ЗДМУ], 2017. – 95 с. URL: Виробнича практика з терапевтичної стоматології: навчально-методичний посібник для студентів III курсу
3. Електронний ресурс - <https://studfile.net/preview/5752050/>
4. Електронний ресурс - <https://dokumen.pub/oxford-handbook-of-clinical-dentistry-7th- edition-0198832176-9780198832171.html>
5. Електронний ресурс - <https://www.pdfdrive.com/woelfels-dental-anatomy-its-relevance- to- dentistry-8th-ed-d163175020.html>
6. Електронний ресурс - <https://www.dentalbooks.in/2020/05/dental-instruments-pocket- guide.html>
7. Електронний ресурс - <https://aje.org.mx/wp-content/uploads/04guide-to-clinical-endo.pdf>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)